

## ZAGADNIENIA PROBLEMOWE - Baza normatywna

mgr inż. Renata Niemczyk

### Pytanie

*Firma wykonawcza zwróciła się do ORGBUD-SERWIS o wykładnię prawną funkcjonowania bazy normatywnej stosowanej dla potrzeb kosztorysowania robót budowlanych i podanie czy inspektor nadzoru może narzucić firmie wykonawczej podstawy rzeczowe wg których mają zostać skalkulowane roboty dodatkowe?*

### Odpowiedź

Poważne zmiany na obszarze kosztorysowania robót budowlanych zainicjowała ustawa o cenach z dnia 5 lipca 2001 r., która liberalizując przepisy dotyczące kalkulacji cen umownych zdezaktualizowała rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 13 lipca 2001 r. w sprawie metod kosztorysowania obiektów i robót budowlanych.

Wobec braku delegacji w ww. ustawie do wydania kolejnych rozporządzeń w sprawie:

- określenia jednolitych dla wszystkich jednostek gospodarczych metod kosztorysowania obiektów i robót budowlanych,
- upoważnienia organów administracji państwowej do określania zasad opracowywania kosztorysowych norm nakładów rzeczowych obiektów i robót budowlanych,
- opracowywania i wydawania kosztorysowych norm nakładów rzeczowych,

oraz art.2, ust.1 podającego, że *ceny towarów i usług uzgadniają strony zawierające umowę*, przedmiotowa ustawa wprowadziła swobodę w rozliczeniach kosztorysowych pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego.

Obligatoryjny charakter zachowały wówczas jedynie regulacje odnoszące się do sfery zamówień publicznych dotyczące kosztorysów inwestorskich sporządzanych przez zamawiających dysponujących środkami publicznymi.

W mocy pozostały rozporządzenia:

- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, oraz
- Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 26 września 2000 r. w sprawie kosztorysowych norm nakładów rzeczowych, cen jednostkowych robót budowlanych oraz cen czynników produkcji dla potrzeb sporządzania kosztorysu inwestorskiego,

wydane na podstawie art.35, ust.3, pkt.1 i 2 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz.U. z 1998 r., Nr 119, poz. 773).

Ww. akty prawne zobowiązywały zamawiających do przyjmowania za podstawę sporządzania kosztorysów inwestorskich:

- kosztorysowych norm nakładów rzeczowych (Knastrów) określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, z wykorzystaniem również metody interpolacji i ekstrapolacji, bądź też analiz indywidualnych opracowywanych w przypadku niemożności ustalenia nakładów w oparciu o podstawy wcześniej wymienione,
- cen jednostkowych robót określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku ich braku, stawek i cen czynników produkcji określonych również przez w.w. Ministra.

Stan ten utrzymywał się aż do chwili wydania ustawy Prawo zamówień publicznych, która weszła w życie z dniem 2 marca 2004 r. wprowadzając szereg postanowień dotyczących kalkulacji inwestorskiej w zamówieniach publicznych (Dz.U. z 2004 r., Nr 19, poz. 177).

Od tego momentu przestały obowiązywać rozporządzenia nakazujące sporządzać kalkulację inwestorską w oparciu o KNNR-y, oraz publikowane przez Ministerstwo SWiA ceny jednostkowe robót, stawki i ceny czynników produkcji.

Na mocy delegacji zawartej w ustawie Prawo zamówień publicznych wydano dwa rozporządzenia, które do dnia dzisiejszego regulują zasady inwestorskiej kalkulacji kosztorysowej i zasady opisu przedmiotu zamówienia na roboty budowlane:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno - użytkowym (Dz.U. z 2004 r., Nr 18, poz. 172),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. 2004, Nr 202, poz. 2072).

W świetle pierwszego powołanego rozporządzenia kosztorys inwestorski opracowuje się metodą kalkulacji uproszczonej w oparciu o jednostkowe ceny rynkowe, a przypadku ich braku w oparciu o kalkulacje szczegółowe. Podstawą tych kalkulacji są analizy indywidualne, wszelkie publikowane jednostkowe nakłady rzeczowe, rynkowe stawki i ceny czynników produkcji, dane cenowe zawarte w aktualnych publikacjach. Podsumowując: ministerialna baza normatywna w postaci Katalogów Nakładów Rzeczowych (KNR-y), Katalogów Scalonych Nakładów Rzeczowych (KSNR-y) stanowiących przez lata podstawę sporządzania kalkulacji kosztorysowej robót budowlanych pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego oraz w postaci Katalogów Norm Nakładów Rzeczowych (KNNR-y), będących podstawą kalkulacji inwestorskiej w zamówieniach publicznych, nie jest obecnie w żaden sposób obligatoryjna.

Odstąpienie od obowiązkowego jej stosowania wprowadziło swobodę w stosowaniu wszelkiego rodzaju normatywów. Za podstawy normatywne w rozliczeniach pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego, czy też w kosztorysowaniu inwestorskim można przyjmować aktualnie nakłady będące w równym stopniu uprawnione, zawarte nie tylko w w.w. katalogach ale także nakłady w katalogach opracowywanych przez firmy komercyjne np. WACETOB, ORGBUD-SERWIS, ATHENASOFT, czy też nakłady opracowywane przez kosztorysantów w drodze analiz indywidualnych.

Odnosząc się do problematyki rozliczeń pomiędzy stronami procesu inwestycyjnego, inwestor i wykonawca wspólnie decydują w umowie, czy też w protokole danych wyjściowych do kosztorysowania o wyborze podstaw rzeczowych i cenowych w kalkulacjach kosztorysowych. Brak takich uzgodnień jest równoznaczny z pozostawieniem wykonawcy wolnej ręki w kwestii doboru tych podstaw wg własnego uznania.

*Data: 11.06.2010 r.*

Źródło: [www.orgbud.pl](http://www.orgbud.pl)